

A kolozsvári Házsongárdi temetőben nyugszik Ditrói Puskás Béla primás (1878-1945), a sírja gondozott, kifizetett volt 1998-ban!
Szakács Etelka említette, hogy él Tatabányán egy Ditrói Puskás Ferenc.

A Daróczy gyűjteményben található gyászjelentések: Ditrói Puskás Adolf főjegyző, elhunyt Gyergyószentmiklóson, 1913.11.26-án. Ditrói Puskás Lajosné, szül. Véghseő Mária, elhunyt Bp-en, 1939.02.12, a Farkasréti temetőben nyugszik, gyermekei: Lajos, Marika, Erzsike. Puskás Darna József (1867-1966), Mihály (1872-1966), Puskás Durák János, 1900 körül. Amália (1893-1959), Puskás Búza Bálint (1909 - ?) Remete! Bálint apja Ádám, Ádám apja György 1835-ben született. A család Etyekre menekült 1945-ben. Imre a Honvéd utcában lakik, telefonszáma: /../ Imre testvérei: Dezső (Budatelki), Károly (Telki), Ferenc, József (Etyek), Ilonka, Piroska (Pécs), Juci (Melbourne), Margit (Etyek), Rozália (Ferenci Tamásné, Etyek). Imre fiai: István, Ferenc, és Ferenc fia Ferenc.

Ditróban él Bálint, Zsuzsa, Imre (a Líceum igazgatója), húga, Annamária (Kulcsárné), Ferenc a Remetei úton. Nagybányán dr. Puskás József orvos. Puskás Alajos felesége László Mária. Gyermeük Ágoston Károly (Csíkmadaras, 1830.05.22.- ?). Felesége Bocskor Karolina Zsuzsanna Viktória - ennek szülei Bocskor Ferenc és Lázár Rozália, gyermeük pedig Tamás (Csíkszenttamás, 1862.05.20. - ?). Tamás felesége Székely Rozália Irma. (Székely Rozália Irma szülei Székely András és Györffy Anna Klára, akik Csíkszentkirályon esküdtek 1861.07.01-én. András szülei Székely Lajos és Veres Teréz Anna Klára - Csíkszentsimon-Csatószeg 1838.10.30. - szülei Györffy József és Antal/fi/ Eleonóra.) Tamás leányai Klára Júlia és Julianna Rozália. Klára Júlia unokája Szelezky Zoltán (Budapest), Julianna Rozália (1898 - Csíkszenttamás, 1985.11.26.), férje Iamandi Ádám (1901.06.05. -), fiúk Emil (Csíkszenttamás, 1938.12.07 -), menyük Marika. Emiléknek 3-4 gyermekük született. 1830 és 1859 között Csíksomlyón a ditrói Puskás Tamás volt a plébános. Elhunyt 1859-ben.

iff. Puskás István

(A szerk. megjegyzése: a szerző számos, élő Puskás-leszármazott neve mellett pontos címet és telefonszámot is közölt kéziratában. Ezeket kihagytuk: aki konkrét, kapcsolatfelvételi céllal érdeklődik, annak megadjuk a szerző címét, hogy a címeket, telefonszámokat megkaphassa - dcs.)

Gyergyóban, a hegyek között... (Szülőföldünk bűvös varázsában)

Az a megtiszteltetés ért, hogy április 30-án, mint a rendezvénysorozat felkért védnökei, *Dr. Issekutz Saroltával*, részt vehettem Gyergyószentmiklóson egy magyarörmény találkozón. A találkozónak több fázisa is volt. Ezekről részletesen számot is adunk.

Mély és személyes, maradandó élményt jelentett nekem, sok ezer gondolatot ébresztett a rendezvényekig tartó út is! Ismerve és végigélve az elmúlt évtizedek történéseit, minden mozzanatnak különleges színt kölcsönzött az átélés. Kolozsvár felől megérkezni szülővárosomba, Szamosújvárra, néhány mély sóhaj és könnycseppek elmorzsolása nélkül nem sikerült.

Nagyiklódót elhagyva, rövidesen feltűnik az örmény katolikus templom sok vihart megélt büszke tornya. Az útkanyarulatban álló "Kérő fürdő" kénes vízének illatát hajamon hordoztam napokon keresztül gyermekkoromban.

Az a ló, amelyikkel 1945. júliusában a menekülésünkkel elindultunk a nagyvilágba, csak idáig akarta a stráfkocsit elhúzni. Ő a várost nem volt hajlandó elhagyni.

Tizenhárom éves voltam ekkor.

"Gerőke, szaladjál vissza és mondd meg Tódor bácsinak, hogy adjon egy másik lovat!" Az a ló, amit adott, már az ausztriai Mitterdorfg vonszolta hattagú családunkat.

A Szamos-hídról, szép időben ellátni a hófödte Cibresekig. Néhány méterrel tovább, jobb kéz felől, ott van az örmény fiúiskola, ahol 1939-ben az első elemi-t végzettem.

Örményül ministrálni tanultam. Románul azt, hogy ki a mi királyunk. Magyarul lopva tanultunk írni-olvasni. Ha jött a tanfelügyelő, gyorsan nyelvet váltottunk. Mi már tudtuk azt, hogy miért van ez így!

Mint minden történésben résztvevő gyermek, nagyanyám - a család "nagyasszonya"- kedvenc unokájaként mindenütt ott voltam, mindenről informálódtam, és a publicitást kedvelve, azonnal tovább is adtam a történeteket.

Részt vettem az egyházi rendezvényeken. Nagynénémmel a templomi kórus énekpróbaiban. Az örmény parókiára már ritkán jutottam be.

Annál nagyobb az a megtiszteltetés, amely most ért, amikor Gábor testvér, a plébános urunk azt mondta, hogyha egy Áján hazajön a szülővárosába, az a parókián kialakított vendégszobában lakhat. Itt az őseimnek szelleme, lépteiknek nyoma, tiszta gondolatainknak és cselekedeteinknek tiszta temploma.

Ez a megtiszteltetés csak fokozódott azzal, hogy másnap korán reggel, a plébános úr egy lerövidített misét celebrált részemre a nemrégiben visszakapott "Rubens oltárkép" előtt a Rubens kápolnában.

Szülővárosom levegője megadta az alaphangot, hogy Gyergyószentmiklósra érkezve az eltelt évtizedekből sok-sok nyomasztó történetet elfelejtünk.

Gyergyószentmiklós - Siófok testvérvárosaként - már régi ismerősként fogadott. A polgármesteri hivatal munkatársai régi barátokként üdvözölnek.

Az ismételt meghatódás akkor vett rajtam erőt, amikor vasárnap délelőtt, közel 300 éves templomunk kertjébe beléptem. Ennyi örménykatolikus hívőt mostanában nem láttam együtt.

A templomkertben a búzaszentelés szertartásán vettünk részt. A nagymise már a templomban folytatódott. Minden együtt volt ahhoz, hogy az ember gyarló lelke és gondolatai szárnyra kapjanak és az élet legnemesebb, tiszta perceit élje át. Az énekkar sok évtizede nem hallott örmény dallamai öntudatlanul is visszaidézték gyermekéveimet. Az eltelt évtizedek, a különböző érdekdiktatúrák által ránk kényszerített mocska és szemete nagyon távolinak tűnt. E fennkölt pillanatok utat mutattak a jövőbe.

A hittanórák mondatainak visszacsengése szerint a hívő ember ilyenkor kerül a kegyelem állapotába. Megtisztult lélekkel és tiszta gondolatokkal folytathattuk küldetésünket!

Program szerint, a mise után: találkozás a parókián az egyháztanácsosokkal.

Itt szívélyes, baráti légkörben beszélgettünk a legaktuálisabb kérdésekről. Olyan együttlét volt ez, mintha az Erdélybe betelepült örménység soha nem szóródott volna széjjel, nem oszlott volna ketté Erdélyben maradt, és Magyarországra áttelepültekre. Egy, a fejük felett örökösen baljós előjelekkel és fenyegetettségek között élő család féltő aggodalma lebegte körül a szeretetteljes perceket.

Mindenki a másik szemében kereste a megmaradás és a remény fénysugarát. Ottlétünkkel erősítettük őket abban a hitükben, hogy nincsenek magukra hagyatva.

Ez a találkozás nekünk, Magyarországra áttelepült örményeknek is újabb erőt ad ahhoz, hogy a magunk lehetőségeivel élve, segítsük testvéreinket a túlélésben. Az én személyes, nagy pillanatom akkor következett be, amikor a parókia ódon faláról leemelhettem egy nagyon régi keretbe elhelyezett csoportképet.

Ezen megtaláltam dédnagyapámat, Áján Lukácsot, „bankigazgató" felirattal és Áján Joachim testvérét, „földbirtokos" felirattal.

A drága öregek Gyergyószentmiklós örmény parókiáján is ott vannak. Vezéregyéniségei voltak népünknek.

A legnagyobb ámulat a magyarörmény baráti esten ért. A régi hagyományokat kívánták a szervezők feleleveníteni azzal, hogy a "Szilágyi étteremben" megrendezték ezt a kötetlen, zenés vacsorát. Az étteremben e találkozón kb. 120-150 vendég vett részt. Az örménység itt élő tagjai mellé meghívták a város vezetőit és képviselőit. A találkozón az eseménynek megfelelően minden résztvevő különösen elegáns volt.

Előkerültek a jobb időkből átmentett ékszerek: ezzel is megadták a tiszteletet önmagunknak és a vendégeknek.

A sokfogásos vacsora az örmény ember nagyvonalúságát és vendégszeretetét jelképezte. Külön szólnom kell a hurutos-angadzsabur levesről, amelynek húsgombóckáit, több örmény hölgy nem kevés munkával készítette el. Köszönet érte!

A "Szent Erzsébet" Idősek Otthonában helyeztek el vendéglátóink. Ez nyugati színvonalú létesítmény, ők is tartják fent. Itt kértem és kaptam egy uti áldást a három ott élő idős tisztelendő úr egyikétől.

Úgy gondolom, hogy Dr. Issekutz Sarolta velem egyetemben megfogalmazta már a sok csodálatos élmény hatására azokat a teendőket, amelyeket lehetőségeink határain belül megvalósítani kívánunk.

id. Áján Gerő Siófok

Magyar hant argentin földben

A Santo Tomé városban (Buenos Airestől kb. 550 km) állomásozó és a Czetz János arg. ezredes nevét viselő Műszaki zászlóalj a múlt év július 2-án nagyszabású katonai ünnepélyt rendezett laktanyájának hatalmas parkjában. Az ünnepély nem helyi, nemzeti ünnephez, vagy évfordulóhoz kötődött, hanem csakis a Czetz-sírhely földjének átadása és átvétele volt az oka. A göröngyök Czetz szülőháza kertjéből, valamint a piski és a nagyszabasi csata színhelyéről származnak.

Már előző nap értünk küldtek Buenos Airesbe egy katonai autóbust. Rajtuk kívül még vagy tizenhat személy volt meghívva Buenos Airesből és a Santa Fé környéki magyarsága is.

Az érkezésünket a laktanyába este 9 körül tervezték, és vacsorával vártak. A vacsorán részt vesz az alakulat parancsnoka és tisztai kara, természetesen a feleségek is.

No de milyen a sors. Még alig voltunk 100-150 km-re Buenos Airestől, amikor eltört a busz sebességváltója. Így történt, hogy mi éjjel egy óra után érkeztünk a laktanyába, Nem is gondoltunk rá, de a legnagyobb meglepetésünkre a zászlóalj parancsnoka, *Chizzini Melo* alezredes és a törzstisztek feleségeikkel együtt várták az érkezésünket. Vacsora után már volt három óra is, amikor lefeküdhettünk. Reggel viszont már 8 órakor keltünk és reggeli után városnézés, valamint a történelmi helyek megtekintése következett.

Az ünnepély a laktanya gyönyörű parkjában 12 órakor kezdődött. Erre az időre már megérkezett *Bardócz Béla* magyar nagykövete is. Az egész zászlóalj hatalmas félkörben állt a zászló előtt a zenekarral együtt. A meghívott előkelőségek részére a zászló előtti emelvényen biztosítottak helyet. Ennek egyik szélén ültem én Sacival, a másik szélén *Ferenczy Lóránt*, az Argentínai Magyar Harcosok Bajtársi Körének vezetője ült a feleségével.

Az ünnepély zászlófelvonással és az argentin himnusszal kezdődött. Ennek akkordjai után legnagyobb meglepetésünkre a zenekar a magyar himnuszt is eljátszotta kiváló interpretálással. Meg kell jegyeznem, hogy egész ittlétünk alatt most hallottam először, hogy egy ünnepélyen az argentinok a magyar himnuszt is játszották. Valóban nagyon figyelmesek voltak, és mi nagyon meg voltunk hatódva.